

Skröner.

Innehåller historier berättade vid ett möte på åttiotalet i Landskrona med Pelle Persson, Göran Ax, Walter Hansson, Gunnar Nordin, Börje Wallin och Pelle Öberg. Det rör sig om huvudsakligen om lustiga händelser i samband med VM.

Tage Lööf.

Den kände pionjären berättar om sina flygningar från tiden då Stocholms Segelflygklubb höll till på Bromma på 40-talet, före flytten till Skarpnäck. Han var Svensk mästare 1949 och deltog i tre VM 1950, 52 och 54. Han flög AVA med segelflygplan vid festligheter, och har mycket att berätta.

Olle Berg

Var med redan på Schulgleitertiden och fyller nu 90 år. Hans flygningar är unika och planlagda med en otrolig optimism. Mest känd är hans flygning någon gång på tidigt 50-tal, från Stockholm till Köpenhamn, som gav honom sträckdiamant no 2. Vidare berättar han om sin flygning över Ålands Hav och åtskilliga SM-flygningar varav en slutade i en sjö i Orsa Finnmark.

Pelle Öberg

Denne man är jag själv, som vid det tredje DM-et 1969, tvingades vingglida vid en utelandning med min nyss anskaffade KA6CR. Den visade sig vara för brant och slutade på sjukan.

K8-an, min förra kärra, hade klarat manövern mycket bättre. Med den tog jag t ex guldhöjd i moln och kom ut ur molnet, väl till havs utaför Sandhamn med is på vingarna. Hur det slutade och ett antal andra intressanta sträckflygningar skildras i detta avsnitt..

Åke Petterson

Jämte Göran Ax Sveriges ständige VM pilot. Här berättar Åke två olika historier: dels hans vattenlandning vid VM i Borlänge, dels hans fallskärmshopp vid VM72 i Jugoslavien.

Åke kan konsten att lämna instruktiva redogörelser och skildrar med inlevelse och detalj alla beslut inbegripna i bägge händelserna. Ett lämpligt studium för alla segelflygare..

Ingemar Sjöholm Borås,

berättar om ett fallskärmshopp från mindre än 500 m från en Libelle vars vänstra styrlina gått av.

Bertil Johansson , Sundsvall

På 60-talet, ute landade han med en Bergfalke mitt bland slätterdeltagare

Ottsjö

En dag i Ottsjö överraskas flygarna av en häftig snöstorm varvid fyra flygplan blev borta. Med kombination av en otrolig tur och skicklighet blev alla fyra räddade. Pelle Öberg upplevde dramat per radio. Det spelades in på band och det framgick att särskilt en pilot:

Benny Orrsäter,

låg högt utan marksikt. Han beslöt att försöka gå genom snöstormen och landa. Sen blev det tyst och jag trodde han gått på öronen i turbulensen. Vad som hände finns skildrat på bandet, inklusive den version som Benny lämnade vid ett sammanträffande 2 år senare.

Ytterligare tre flygplan var i luften och drev med stormen österut 2
En pilot låg med marksikt över grannsjön Aumen. Han beordrades att gå ner kontrollerat på sjön ifråga, och fick ligga kvar och vänta på hjälp
En kom ända ner till Storsjön 2mil bort, där han observerades av flottiljen.
Den tredje damp ner någonstans i trakten av Ottfjället, och togs om hand av lappar, som bjöd på kaffe !
Man kan påstå att alla 4 hade Änglavakt !
Sakka & co hade ett litet h-e att gräva fram och bogsera segelflygplan dagarna därpå.
Alla utan skador.

Henry Leuchovius och VM piloten Blatter.

På VM i Borlänge var en dag vädret marginellt och piloterna hade fullt schå med att hålla sig uppe. Det resulterade i tre sjölandningar och en fjärde i en milsvid mosse ute i ödemarken. Blatter var den som landade i mossen. Det hängde på Henry att sköta bärgningen, först av piloten och sedan av flygplanet. Han och ett stort uppbåd hade att göra i tre fulla dygn ! Henry berättar här om detta äventyr.

Rolf Hossinger och Lase Fredrikson,

spelar med i denna otroliga kommedi. Det handlar om VM i Borlänge Rolf var född svensk och tog tidigt segelflygcert. Som ung var verksam i sveska segelflyget. I mogen ålder flyttade han till Aerolinias Argentina, där han fått anställning som pilot. Han blev med tiden Chefs-pilot i bolaget. Han behöll kontakten med släkt och vänner i Sverige. Hans uppträdande var närmast STORSVENSK, men på VM slällde han alltid upp för Argentina. Nu hade han blivit pensionär men hade bibehållit sina argentinska cert för allt som rörde sig i luften, inklusive luftskepp. Hans svenska segelflygcert hade han väl försummat att förnya under någon tid. Han hade således trots det gett sig fan på, att han skulle få muntligt tillstånd av luftis, att spaka Slingsbyn vid uppvisningen.sista dagen. Det hjälpte inte med alla meriter han kunde åberopa. Han fick tji och fick order att förnya sitt svenska segelflygcert! Han skulle mao ta lektioner för t ex vännen Lasse Fredrikson, som skämtsamt erbjöd sig att bjuda på lektioner,.. Vad som hände i verkligheten får ni veta av inspelningen.

Pelle Persson

Kapten, sedermera Major, i flygvapnet och mångårig VM-flygarveteran, berättar om tre händelser i sitt liv.

- 1) År 1956 flög han i St Yan, Frankrike. En dag flög han tillsammans med Bill Ivans USA i en dal i Alperna, som sedan blev en fälla. Molnen sänkte sig och de befann sig i en gryta, där där de tvingades att landa. Pelle klarade sig och sitt flygplan genom att landa mot sluttningen i ett brant lutande plantage. Men det gick värre för Bill.
- 2) Hur Pelle 1942 endast 19 år gammal , flygande i en Gloster Gladiator, blir invecklad i en lufstrid mot B3or och B5or, i en övning över Malmö. Han kolliderar med en B5 varvid han blir berövad sitt flygplans bakkropp. Pelle beskriver hur han räddar sig i ett fallskärmshopp trots vidriga omständigheter.
- 3) Hur han redan 1947 når rekorhöjden 8800 m i en åskgubbe, vilket var både svenskt och världsrekord. Han hade då fortfarande ett stig på ca 10 m/sek, men fann för gott att bryta där, emedan ett intensivt blixtrande hotade att slå eld på Weißen.
Den svenska noteringen höll i 22 år !

Släpps här fram i full frihet. Det är så sant som att han numer är pensionär och har flyttat ut till Kleven i mörkaste Sörmland. Han bemöter här Olle Bergs idéer om hur utelandningar ska gå till. Sedan övergår han till att på sitt karakteristiska sätt berätta om tokiga haverier vars bedömning kommit in till Klevas för utredning . Klevas har sedermera fått Tessandiers Diplom ur FAI-ordförades hand . Ett diplom som han fått för sin rekordlånga tid i segelflygets tjänst.

Per Fornanders

Svenska Höjdrekord på 10300 m i Ottsjö 1986.

Medverkande var Pall Einarsson som skötte mikrofonförbindelsen med Per och därmed den viktiga funktionen som rådgivare i den stora psykiska påfrestning som flygning till denna höjd innebär. Både Per och Pall var läkare från sjukhuset i Östersund. Pall är sedan många år flygledare i Ottsjö.

Jag fick tillfälle att intervjuva de båda nere i härbret, och hoppas ni liksom jag, kan njuta av denna skildring av en människas korta besök i en omgivning fylld av faror och mystik.

Walter Hansson

Är känd av alla som en framstående pilot, som troget håller sig i klubbklassen. Han berättar för oss om två vattenlandningar, gjorda på två SM. Den första mindre lyckad med hjulet inne, den andra helt enligt praxis med hjulet ute. Vidare får vi höra några historier från VM i Marfa USA där han deltog.

Tord Wahlström

Intervjuades under SM i Klubbklassen i Ödestugu förra året. Han berättade hur Claes Dahlströms Phoebus kolliderade med en Libelle under ett DM på sjuttitalet. Claes miste medvetandet vid smällen men undkom som genom ett under. Vidare berättar han om ett totalhaveri med en K8.

I Segelflygsport år 2000 får vi veta att Tord avlidit. Vi saknar en god vän och Sportsman

Sakka Havbrandt

Drar några rövarhistorier med bländande humor vid en sittning i Klevas bar på Ålleberg. Övriga medverkande var Leif Crona och den ständige profeten Kurt Svensson från Ljungbyhed.

Bert Persson

Är dubbel innehavare av två höjdrekord, det svenska och det australiska. Bert är numera permanent austral. Han var från början från Arboga och slog där Pelle Perssons ovan nämnda höjdrekord. Ett ½-år senare var han hemma i Alice Springs (mitt i Australien) och slog det australiska, I båda fallen i åskgubbar. Han nådde i ena fallet 9600 m och i det andra 10120 m. Snyggt va !

Nu har han haft vänligheten att skicka mig ett band från Australien, vari dessa resultat skildras. Förutom dessa bragder berättar han om flygningar, som endast kan förekomma från Alice Springs, som omges av 100-tals mil öken.

Gert Acketoft

Gjorde på sextiotalet ett trettiomila försök från Landskrona till Örebro, men hamnde i Askersund. Ingen visste om hans flygning. Det tog fyra dygn från start till han var hemma igen. En humoristisk berättelse från början till slut.

Istwan Wlassics.

4

En eldig f.d. ungrare, flög i Eskistuna och tävlade flitigt med goda resultat. En dag på sextiotalet, såg det ut att bli väder för att flyga Eskilstuna-Östersund och Istwan var på plats. Han provade vädret men fann det tveksamt att ge sig iväg. Han valde då lätt klädsel för flygning bara hemmavid - brynja och kalsingar. Men efter någon timmes flygning, blev vädret bättre, så plötsligt anmälde han att han avsåg fullborda den valda guldsträckan. Han gav sig iväg halvnaken som han var och bad per radio någon att ta hand om hemtransporten.

Över norra Härjedalens vidsträckta skogar, försämrades vädret. Han kämpade på lågan och fick landa på en plätt ute i ödemarken, och ingen visste var han var.

Utan kläder och ett begripligt språk, med ett utseende och som var mera ungerskt än svenskt, utan ett papper som kunde tala om för folk vad han var för figur.

Hur skulle han klara detta ?